

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT

23. NOVEMBER 2018

Vedr. Danske Universiteters og Danske Studerendes Fællesråds undersøgelse af uønsket seksuel adfærd rettet mod studerende på danske universiteter

**UDDANNELSESSERVICE
STRATEGI & POLITIK**

Status for indsatser vedr. seksuel chikane og anden krænkende adfærd på Københavns Universitet

FRUE PLADS 4
1168 KØBENHAVN K**Sagsbehandler** Uddannelsesservice

laura.thomassen@adm.ku.dk

Baggrund

På baggrund af diskussioner om problemer med seksuelle krænkelse i samfundet som helhed, herunder også på universiteterne har Danske Universiteter og Danske Studerendes Fællesråd iværksat en undersøgelse af uønsket seksuel adfærd på universiteterne.

REF: LWT

Formålet med undersøgelse har været at få mere viden om problematikken, og blive klogere på hvor, hvornår og hvordan problemer med seksuel chikane og krænkelse mod studerende opleves på danske universiteter. Undersøgelsen er gennemført med henblik på at understøtte universiteternes arbejde med tiltag i forhold til forebyggelse og håndtering af sager.

Undersøgelsen blev udsendt i maj 2018 som et spørgeskema til alle 150.000 studerende på danske universiteter. Undersøgelse er ikke designet som en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse, da sigtet ikke har været at give svar på hvor stor en andel, der har oplevet uønsket seksuel adfærd, men i stedet få større viden om karakteren af den uønskede seksuelle adfærd på universiteterne. 1194 personer har i undersøgelsen svaret, at de har været udsat for en uønsket seksuel oplevelse.

Rapportens hovedkonklusioner

Nedenstående er hovedkonklusioner fra ”Undersøgelse af uønsket seksuel adfærd rettet mod studerende på de danske universiteter – Spørgeskemaundersøgelse blandt studerende på danske universiteter”. November 2018, udarbejdet af Analyse & Tal.

1.194 studerende har været udsat for uønsket seksuel adfærd. Undersøgelsen er sendt til 150.000 studerende indskrevet ved de otte danske universiteter pr. maj 2018. 1.194 studerende svarede bekræftende på, at de har været udsat for uønsket seksuel adfærd og udfyldte herefter spørgeskemaet.

Alle procenttal og andele i rapporten og i nedenstående konklusioner refererer udelukkende til de 1.194 studerendes besvarelser og kan således ikke skaleres op til den samlede studenterbefolkning på 150.000. De beskrevne hændelser kan være foregået i hele den periode, de studerende har været indskrevet på universitetet op til undersøgelsen i maj 2018, antaget en gennemsnitlig studietid vil det sige perioden tilbage til august 2012, men kan dog også ligge tidsmæssigt længere tilbage, hvis den studerende har haft et længere studieforløb.

Flest kvinder har oplevet seksuelt krænkende oplevelser. 82 procent af personerne, som har svaret, at de har været udsat for uønsket seksuel adfærd, er kvinder. 16 procent af personerne er mænd. De resterende 2 procent har ikke ønsket at svare eller har svaret ”andet”, når de er blevet spurgt til deres køn.

Den mest almindelige uønskede seksuelle adfærd er krænkende verbale kommentarer af seksuel karakter og uønsket fysisk berøring. 37 procent af de uønskede seksuelle oplevelser er krænkende verbale kommentarer af seksuel karakter, og 36 procent er uønsket berøring. 2 procent af de uønskede seksuelle oplevelser er deling af materiale med seksuelt indhold online, og 3 procent er, hvor nogen har tvunget vedkommende til sex.

Det er mest almindeligt at opleve uønsket seksuel adfærd på bachelordelens 1. år. For 41 procent af besvarelserne sker oplevelsen på bachelordelens 1. år. For 13 procent sker oplevelsen på kandidatdelen.

Det er mest almindeligt at være blevet seksuelt krænkede af en medstuderende. For 50 procent af besvarelserne er den seksuelle krænkende adfærd blevet udvist af medstuderende. For 11 procent af besvarelserne er det en rusvejleder og/eller tutor, der har krænkede. For 10 procent af besvarelserne er det en underviser, der har krænkede.

Det er mest almindeligt at være blevet udsat for uønsket seksuel adfærd i forbindelse med sociale arrangementer på universitetet. For 34 procent af besvarelserne har den uønskede seksuelle oplevelse fundet sted i forbindelse

med et socialt arrangement på universitetet. 19 procent af de uønskede seksuelle oplevelser er sket i fritiden uden for universitetssammenhæng, 16 procent er sket i forbindelse med uddannelsens undervisning og/eller forberedelse, og endelig er 16 procent sket under introforløb og/eller rustur.

Mere end 4 ud af 5 fortæller nogen om den uønskede seksuelle adfærd. 14 procent af personerne, som har været udsat for en uønsket seksuel oplevelse, har ikke fortalt nogen om de uønskede seksuelle oplevelser. Det er mest almindeligt at fortælle det til medstuderende (63 procent), venner uden for studiet (52 procent), kæreste eller ægtefælle (34 procent) og familie (20 procent). Det er ikke almindeligt at fortælle det til uddannelsesinstitutionen. For eksempel fortæller få det til administrationen på studiet (2 procent), ledelsen på studiet/universitetet (2 procent) og studievejledere (2 procent).

Mindre end 1 ud af 5 er klar over, hvor på universitetet man kan henvende sig, hvis man ønsker hjælp og støtte efter oplevelsen med uønsket seksuel adfærd. 18 procent svarer, at de er klar over, hvor på universitetet man kan henvende sig.

Mere end 1 ud af 8 af oplevelserne med uønsket seksuel adfærd involverer personer i et ansættelsesforhold med universitet. For 10 procent af besvarelsenerne har den krænkende været en underviser. For 3 procent af besvarelsenerne har den krænkende været en hjælpelærer eller instruktør. For andre 3 procent af besvarelsenerne har den krænkende været en faglig vejleder. Og for 1 procent af besvarelsenerne har den krænkende været en del af det administrative personale.

Respondenternes anbefalinger til universiteterne:

I undersøgelsen har respondenterne haft mulighed for at komme med anbefalinger til universiteterne om, hvordan uddannelsesstedet kan hjælpe i forbindelse med oplevelser med uønsket seksuel adfærd. Analyse & Tal har i rapporten samlet bemærkningerne fra respondenterne til fire gennemgående budskaber:

- Klarere linjer for rusturen
- Tage de studerende seriøst, når de henvender sig til universitetet
- Det skal være klarere, hvem man kan tale med
- Når studievejledningen ikke slår til

Videre proces på KU – Opfølgning på undersøgelse

For medarbejderne er indsatser omkring håndtering og forebyggelse drøftet og drøftes fortsat bl.a. via Det Personalepolitiske Udvalg under Hovedsamarbejdsudvalget. For de studerende er indsatser omkring håndtering og forebyggelse bl.a. drøftet i KU's Uddannelsesstrategiske Råd og KU's Studieadministrative Koordinationsudvalg samt i råd i kommunikationssøjlen. Her vil Danske Universiteters og Danske Studerendes Fællesråds undersøgelse

også blive drøftet. Udvalgene vil se på, om der på baggrund af undersøgelsens resultater er behov for, at KU skal gøre endnu mere forebyggende. Herudover bliver temaet krænkende adfærd og håndtering af dette drøftet på et møde i Administrativt Lederforum medio december.

Status for indsatser på KU

På baggrund af efterspørgsel fra studerende og medarbejder har KU allerede igangsat en række indsatser for at forebygge og håndtere sager om seksuel chikane og anden krænkende adfærd over for både medarbejdere og studerende på universitetet. Indsatserne er i tråd med undersøgelsens respondenter anbefalinger til universiteterne.

Indsatser målrettet studerende

Vi har tydeliggjort, hvor studerende kan få hjælp: I forbindelse med overgangen til et nyt intranet har alle fakulteter tydeliggjort, hvor studerende kan få hjælp, hvis de har været udsat for seksuel chikane eller på anden måde er blevet krænkede. På de studerendes Studieinformationssider på KUnet, kan studerende finde information om, at de kan få rådgivning hos studievejledningen på deres uddannelse. Alle henvendelser tages alvorligt. Alle AC-studievejleder på KU tager en vejleuddannelse. De er klædt på til at kunne håndtere henvendelser om oplevelser med uønsket seksuel adfærd og kender processerne for, hvordan sådanne henvendelser skal håndteres.

Fakulteterne har i forbindelse med studiestarten 2018 vha. af fx plakater, pjecer og film sat spot på at informere de studerende om, at de kan få rådgivning hos studievejledningen på deres uddannelse, hvis de har været udsat for krænkende adfærd. Dette under overskriften ”Over strengen under uddannelsen”, der først blev iværksat som en kampagne på SCIENCE. KU er ved at indsamle erfaringer fra kampagnen med henblik på, at universitetet kan træffe beslutning om, hvordan KU, særligt over for nye studerende, kan tydeliggøre, hvor man kan få hjælp.

KU har klare retningslinjer for studiestarten: KU har i mange år haft retningslinjer for at skabe en inkluderende studiestart. KU er ved at udarbejde en fælles Studiestartspakke til fakulteterne med opdaterede retningslinjer for studiestarten. Her vil det blive understreget, at de studerende skal have en studiestart, der bygger på inklusion og respekt, og at KU har nultolerance overfor krænkende adfærd.

KU monitorerer udviklingen på området: KU vil løbende monitorere udviklingen på området. Fra og med studiemiljøundersøgelsen (UMV) foråret 2019 vil der indgå spørgsmål om seksuelt krænkende adfærd rettet mod studerende. KU vil inddrage resultaterne fra studiemiljøundersøgelsen til at se på, om der er behov for at gøre endnu mere forebyggende.

Indsatser målrettet medarbejdere:

Hovedsamarbejdsudvalget på KU har vedtaget en ny personalepolitisk retningslinje: ”Håndtering af krænkende adfærd som mobning og seksuel chikane”. Retningslinjen er kendt i organisationen. Lancering af retningslinjen har skabt debat omkring emnet udenfor og inden for KU, bl.a. omkring hvordan nultolerance over for mobning, seksuel chikane og andre adfærdformer der krænker medarbejdere og studerende skal fortolkes. Retningslinjerne bliver bakket op af en enig ledelse og medarbejderside i Hovedsamarbejdsudvalget.

KU informerer om håndtering af krænkende adfærd på KUNet, og disse sider revideres løbende.

Emnet er desuden blevet drøftet ved møde i L80, hvor rektor understregede, at det ikke nyt, at KU har nultolerance overfor krænkende adfærd.

Nultolerance betyder hverken, at der er blevet ”lavere til loftet” på KU eller at den person, som opfattes som krænkende på forhånd er dømt skyldig.

Nultolerance betyder, at alle studerende og medarbejdere på KU har krav på at blive behandlet respektfuldt. Studerende og medarbejdere, der oplever at blive krænket, har ret til at sige fra. Det samme gælder medstuderende eller kollegaer som på tredje hånd oplever situationer, som de opfatter som krænkende.

Videre proces målrettet medarbejderne

Som en del af retningslinjerne findes en skabelon for udformning af handleplaner for håndtering af krænkende adfærd. Det forventes, at alle institutter arbejder med temaet krænkende adfærd og i den forbindelse opdaterer deres handleplaner. Det forventes at ske inden udgangen af marts 2019.

Derudover udarbejder Fælles HR vejledningsmateriale om, hvordan såvel ledere som medarbejdernes repræsentanter håndterer konkrete henvendelser om seksuel chikane.

Koordinering på tværs

På det administrative plan er der nedsat en gruppe med repræsentanter fra Fælles HR, Uddannelsesservice, Rektorsekretariatet og Kommunikationsafdelingen, som koordinerer eventuelle indsatser for medarbejdere og studerende.